

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábot petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilttér sora 30 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Laptulajdonos:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és esüirtőkön.

Uj rend a közigazgatásban.

Az idők végtelenségébe folyó évek kimért gyorsasággal követik egymást s az idők folyásával haladó kor szelleme utját az emberművelődés, fejlődés, tökéletesedés újabb és újabb alkotásaival jelöli meg. Évek mulának, évek jönnek, emberek, szokások, erkölcsök változnak, egyik kort leváltja a másik, a régi intézmények, rendszerek, alkotások elavulnak és helyükbe újak lépnek.

Uj rend lép a közigazgatás terén is a régi helyébe. Jó Lovász Mihály volt alispán nagyot nézne pápaszemén át, ha belépne most az ő dédelgetett vármegyéjébe s ott pénzügyi szakközveget találna, ki hivatalfőnöki minőségben osztogatja az ő kedves fiainak az utasításokat. Karvázy Docsi a vig cimpora el sem hinné, hogy nem a dupla rácsos folyosóval ellátott megyei pénztárból fizetik ki a gázsíját, — de Kuluncsics Gusztó bácsi is földhöz vágná hivást a tajték pipáját, ha megérte volna ezt a nagy hurczolkodást. A régi mordélylyal strázsáló pandur a nagykapuban se kiált már többé ébren vagyok; — nem tudja maga se, minek is van ébren, — mert bátran alhat, mikor üres a cassa. Sylvester este vitték el a finaszok — kerek háromszázhatvan ezer koronát. Csernyos István, Beke Józsi és Gyula nyugodtan pihenhetek, ti még azzal hajtottátok le ősök fejeteket, hogy a vármegye sérthetetlen, pedig hej de sokszor mondta jó Mihelits Peró, csak legyetek pecsovicsok, majd nyakatokra ül az állam, — Volárits Dani bátyánk meg is énekelte azt nem egyszer.

Pedig úgy lett. A pénz- és vagyonkezelést az állam vette át s a számvevőségi teendőket, vagyis a községek pénz- és vagyonkezelésének ellenőrzését is az állami közegek teljesítik.

A régi oligarchák hatalmi állás pontjához s a tens karok és rendek önkormányzati intézményhez — no meg a családi politikához — görcsösen ra-

guszkodó vármegyei urak az államhatalom újabb terfoglalását s az alkotmányosság védbástyáinak földadását, pusztulását látják az uj rendben; míg ellenben az egységes állami eszme hívei, akik túlnyomó többséget képeznek, nagy örömmel fogadják az uj rendet. Hogy örülne Schuller Simon dr., ha élne, ki e lapok hasábjain esorok nőjával 18 év előtt nagy és erős vitában a megyei rendszer megdőlését már akkor sürgette s a jó közigazgatást csak is az államosítással vélte elérhetőnek. Hát igaz, akkor a megyei élet infloribus volt, — mindent lehetett és minden szabad volt.

Azóla nagyot fordult a világ kereke vármegyéinkben is, s az állam a Krivány esetekből folyó örökös rettegéstől sarkalva, nagy felelősséggel és nagy terhel vesz le a municipium vállairól.

Egyszerűsítésnek nevezték el az életbe léptetett törvényekben megállapított eljárást: ez elnevezés azonban nem mondható találónak. Tagadhatatlan, hogy az uj rendben számtalan, okserű, célirányos és üdvös egyszerűsítés foglaltatik, de más részt annyi a formalitás és eljárási nehézség, hogy a reformot sokkal inkább lehetett volna a közigazgatás inkább lehetőségének nevezni sem mint egyszerűsítésnek.

Az uj törvények a vármegyei közigazgatás színvonalát jelentékenyen megemelik s nemcsak alakítás tekintetében jelent ez emelkedés fejlődést, hanem érdemi tekintetben is, a menyinyben a közérdek szempontjából a közszolgálat intenzívben fog kihasználtni. A vármegyei tisztviselők, a segéd és kezelő személyzet tehetségét, tudását, munkaerejét olaposan próbára teszi az uj rend; de a hol lelkiismeretes, pontos végrehajtást nyer, ott a nagy közönség dicsérni, áldani fogja, mert hisz a z ujitás legfőbb irányelvét a közérdeknek jónál és jobb kizsgálása, kielégítése képezte.

A tisztviselők könnyebbségével egy cseppet sem törődtek; a munka erő

kihasználása teljes mértékben érvényesül a köz, az ügyes-bajos közönség javára. A régi kényelmes, tetszés szerinti szabadabb eljárásnak vége van.

Ahány vármegye — annyi szokás! Ez a közmondás is megbukott. Az uj ügyviteli szabályzat szorosan körvonalozza és meghatározza a közigazgatási eljárást és egyöntetűséget állapít meg. A hivatalos működés minden mozzanatát fimerítő paragrafusok határozzák meg, a melytől eltérni nem lehet, nem szabad.

Az ügyviteli szabályzat kiterjeszkedik a szol. állati viszonyokra, a hivatali állások betöltésére, a lemondás eseteire, törzskönyvi lapok nyitására, melyek a tisztviselők egész biográfiáját tartalmazzák; megszabja a tisztviselők kötelezettségeit és jogait, a hivatalos működés idejét, a szolgálattétel kötelezettségét, a felekkel való bánásmódot, a hivatali járandóságok folyosítását, felüglesztését és megszüntetését, a napi-díjakat és utazási költségeket, fizetel, előlegeket, átköltözködési illetmények szabadság időt; gondoskodik szigorú felügyeletéről, a panaszok gondos fölveteléről. Életbelépteti a hivatalos zsebkönyv használatát, mely helyszíni hivatalos eljárás közben egyfelől a szóbeli panaszok felvetelére, elintézésére, avagy nyomban az alárendelt végrehajtó hatóságokhoz való utasítására, másfelől a hivatalból érkezett személyes tapasztalatoknak az illetékes hatósággal tájékozás, vagy intézkedés végett való közlésére s általában a községekben történt hivatalos kiszállás igazolására szolgál.

Megállapítja a szabályzat a vezetést s a hivataloskodás minden változatát, az ügybeosztást, elintézés módját, a kezelést a legaprób részletekig. Meghatározza a hivatalos lap szerkesztését, kiadását és használatát, a telefon igénybevetelét, a hivatalos és szaklap tanulmányozását szóval mindenre kiterjeszkedik. Hatalmas nagy mű, mely föltétlen elismerést érdemel.

Mindez a gyakorlatban mint fog

TERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

beválni, azt a közel jövő mutatja meg. Minden kezdet nehézséggel jár. Ez olyan igazság, a mely alól ez a reform se képezhet kivételt. Vármegyénkben az átalakulás processusa lassan s akadályokkal megy. Új emberekkel tán könnyebben menne, — de a vezetőségnek számolnia kell azzal, hogy oly elemek osztottak be az új rendbe, kik a régi vármegyei rendbe s szabályzatokba már mintegy beleroszódottak. Elnézést, kimélelet érdemel ez a régi gárda, — mely a régi rendben érdemeket és jogokat szerzett arra, hogy körültekintéssel, figyelemmel vezetessék be az új erébe.

Ha figyelembe vesszük, hogy az új ügyviteli szabályzatban meghatározott alakítások a kir. bíróságoknál már rég gyakorlatban vannak s azoknak betartásához nem kívántatik emberfölötti erő; biztosra vehetjük, hogy pár hónap alatt az új kerékvágásba egész könnyűséggel gördül az ősi vármegye rozoga szerkerét fölvaltó közigazgatási — automobil.

Az új rend alapos végrehajtását ellenőrzi f a r a d h a t l a n t e v é k e n y s é g ű főispánunk, kinek föjlemvonása, hogy a törvény előtте szentírás, a melyből egy jottát el nem enged s nagy erőssége az a l i s p á n , ki mindent elkövet, hogy az új közigazgatási rend egész teljességében végre legyen hajtva. Ha minden közeg megteszi ebben köteleességét, úgy csak egy szebb, egy jobb korszak nyílik meg a közelet terén, mely megelégedést és megnyugvást hoz mindenkinek, akinek ügyes bajos dolga akad a közigazgatással, — melyet azelőtt nem egyszer átokkal kísért, s melyre már báró Senyeyi Pál azt mondta, hogy az ázsiai.

*** Bácsmegeyi gazdák szövetsége.** Mint már többször jeleztük, ma vasárnap d. e. 9 órakor a vármegyei ház nagytermében tartja alakuló közgyűlését a bácsmegeyi mezőgazdasági szövetség, melyet Latinovits Pál főispán hívott egybe. — Szívtünk mélyéből, lelkiünk melegevel üdvözöljük a mai napon székvarosunkban egybegyűlt bácskai mezőgazdáinkat a nehéz munkába menés előbestéjén, melyhez kitartást, munkakedvet s Isten áldását kérjük. Nincs akadály, melyet välvételt összetartással le nem győzhetnek, nincs az az üdvös cél, melyet egyesülve, ki nem vivhatnának. A cél pedig nem lehet más, mint az egyesekkel az összesség anyagi jólétének előmozdítása s vele egy szímet tevő osztály boldogulása, mely áldásos kihatással, leendő az egész vármegyére s vele imádtott hazánkra. A magyarok Istene terjessze áldást adó kezét a bácsvármegyei mezőgazdák által a mai napon megalkotott gazdasági szövetségre. — éljen, fejlődjék és virágozzon. — A gyűlés napirendje: 1. A b. bodrogh vármegyei gazdasági szövetség megalakítása. 2. Alapszabályok tárgyalása és elfogadása. 3. Igazgatósági tagok és följelölő bizottsági tagok választása. 4. Indítványok. 5. Jegyzőkönyv hitelesítők kiküldetése.

*** Baja — az unjoczi fölemelés ellen.** Baja város, — hol a megérősödött függetlenségi párt urálja a vá-

rosi közgyűlést, — e napokban megtartott törvényhatósági bizottsági gyűlésen elhatározta, hogy a tervbe vett unjoczi szám fölemelése ellen föllíratot intéz a képviselőházhoz.

*** Szerb zárdák javak.** A Fruska gorai hegylancz irányos lejtőin és vármegyénk déli részén levő szerb zárdák régi patriarchális jellegüket komoly veszély fenyegeti. A világ zajától elvonulva, az inádkozás és vendégszeretetnek élő zárdák néhány lakói a zárdákhoz tartozó nem csekély földbirtokokból utóbbi időkben már alig bírnak megélni, — sőt itt-ott némelyik iguman és nemesztrék adósságot csinált, — pedig alig van egy két kalugyerja. Lakmározás, vendégszerkedés felemésztt mindent, s a jó igumanok év végén naphosszat törték fejüket, miként kelljen nekik a Kőrölczúra betérjlesztendő számadásokat úgy összeállítani, hogy bevétel ennyi, kiadás ennyi, megmaradt semmi. Ily állapotban nem esoda, ha a szerb egyházi congressus mult évi január 6-án tartott ülésén elhatározta a zárdák javak vagyongögi egyesítését. Bérbe adás utján való hasznosítását s a birtok kezelés elvételét a zárdák főnököktől. Ez ellen értekezletre jöttek össze Kőrölczúra a zárdafőnökök. Az értekezlet azt határozta, hogy a miniszterelnökség utján ő Felsőséghez kérvényt intéz és pedig közvetlenül azt kérve, hogy a miniszterelnök a kongressus határozatát, mint törvénybe ütközőt ő Felsőge elé, jóváhagyás végett fel se terjessze. Álláspontjukat az 1868. IX. t. cz. valamint az egyházi szervezet 19. §-ának 4-ik pontjára alapítják, mely szerint a zárdajavak kezelésének módoszatai az alapítási czélra való tekintettel szabályzatilag állapítandók meg.

*** Egyszerűsítés.** Ezt a szépen hangzó nevet adta a belügyi kormány annak az utasításnak, a mely hivatalva van a közigazgatást új és jobb mederbe terelni. Örömmel olvastott és hallott róla mindenki, mert bizony neh ézkes közigazgatásunk assú kerek közmondásossá vált és mindenki várvárta a jobbat. Nos most január elsejével beköszöntött az újítás, az egyszerűsítés ország-erleket egyszerre, de bizony — mint az illetékesek panaszolják — nincs köszönet benne? Most, hogy bele kezdtek a kivételbe, tűnik föl, hogy ez az egyszerűsítésnek nevezett újítás több munkát és nehezebb munkát igényel. A közigazgatási tisztviselők nagy része alig tanulmányozta a dolgot, de a ki munkája mellett rá is ért erre, az is sok nehézségbe ütközik és így nem csak szörványosan, de általánoson sok a panasz — az egyszerűsítésre. A vélemény általán az, hogy ha az egyszerűsítést lelkiismeretesen keresztől akarják vinni, úgy az csak munkaerők szaporításával lehetséges. A belügyminiszter a volt vármegyei számvévők és pénztárosok szavazati és ülési jogosultsága ügyében határozott. Határozott pedig akként, hogy a rendelkezési állapotba helyezett pénztárosok és számvévők szavazati jogukat január 1-től kezdve nem gyakorolhatják. Ha csak arról volna szó, hogy ezek a tisztviselők elvesztik szavazati jogukat semmi fontossággal nem bírna a dolog, mert a vármegyék pénzkezelése most már állami feladat. Ha nem igenis arról van szó, hogy a vármegyék törvényhatósága a számvévőkkel többé an nyira sem rendelkezik, hogy őket a közgyűlés elé hívja s tőlük egy s más kérdésre felvilágosítást követeljen. A vármegyék háztartási, pénzügyi dolgait a közgyűlésen előadja majd valamelyik aljegyző. A költségvetést azonban a számvévő csinálja. Már most, ha a legkisebb kérdésben számviteli felvilágosítás kell, azt az aljegyző nem adhatja, mert ahhoz ő nem is érthet. A számvévőt nem rendelheti le a közgyűlés, hanem majd állatban keresi meg, hogy a jövő közgyűlés vitás vagy homályos kérdésre adjon felvilágosítást. Hogy ez nem egyszerűsítés az eljárásnak az bizonyos A vármegye ezek-

után elmondhatja a közigazgatására: Adtl uram esőt! . . .

*** A titeli választás.** Mint Tittelről értesülünk, a választás után a kerület nyugalmal teljesen helyreállott. A választók az eredményrel teljesen meg vannak elégedve s a Jovanovitshoz való ragaszkodás mindinkább általános lesz, mivel még az el-lentábor hívei is meggyőződnek arról, hogy a választás eredményét nem kell sajnálniok. — Eredetileg szó volt ugyan róla, hogy petícióval élnek a választás ellen, azonban mindinkább átlátják, hogy mivel a választás teljesen korrektül folyt le, további izgalmakat és hiábavaló költségeket okozni, teljesen célnélküli. Ha választási megvesztegetésről vagy terrorizálásról szó lehet, úgy ez csak kissébségben maradt Milosavlyevits párt részéről való jogosult állítani.

*** A vasutasok fizetésrendezése.** Megbízható forrásból nyert értesülés szerint az államvasúti tisztviselők fizetésrendezésének ügye véglegesen eljuttott a megvalósulás elő. A m. kir. pénzügyminiszter a teljes, kidolgozott javaslatot pénzügyi szempontból egészben elfogadta és már a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez vissza is juttatta. A javaslat szerint az összes alkalmazottak fizetésrendezése ének czéjára 1 millió 800 ezer korona vétetett fel az 1903. évi költségvetésbe. A fizetésrendezés hivatalosan csak a költségvetési tárgyalások befejeztével fog nyilvánosságra hozatni, de valószínűleg már 1903. január 1-től visszamenőleg fog érvényre lépni. Ertesülésünk szerint az első hivatalnoki kinevezés azonban 1290 korona lesz és a főhivatalnok rangfokot 3600 korona fizetésnél fog kezdődni. Egyben a lakbérék is szabályozást nyerneek. Egyelőre csak a hivatalnok fizetésének rendezése van tervbe véve, míg a főhivatalnokoké csak 1904-ben fog megtörténni. A javaslatban a várakozási idő is meglehetősen előnyösen megvan határozva. A fizetésrendezéshez szükséges összeg fedezéséhez már életbe is lépett az új zónadíjzabás, melynek bevételi többletéhez még a már észlelhető, tömeges nyugdíjazás folytán megüresedő állások összege is járulni fog. A megüresedő állások előléptetés és kinevezés utján töltetnek be, azonban az alsóbb rangfokokozatokban ekként megüresedő állásokra egyelőre új kinevezések nem fognak történni. A fizetésrendezés az általános kinevezéseket nem fogja érinteni. A hivatalnokokéval egyidejűleg fog rendeztetetni az altisztek és szolgák fizetése is. Azt is megtudtuk, hogy az igazgatóságnál és a kereskedelmi m. kir. miniszteriumban folyamatban vannak az új szolgálati szabályzat javaslatára és a vasutigazgatás reformálására vonatkozó munkálatok. Tervben van azonban a fizetésrendezéssel kapcsolatban a nyugdíjjáruelokok némi felemelése.

Hirek.

*** Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter ur megbízásából a temesvári kerület posta és távirda főigazgatója Lakatos Teréz a gombosi magy. kir. postahivatalhoz postahivatalhoz postamesterré nevezte ki.

*** Rákosi Jenő üdvözlése.** Rákosi Jenő a hírlapírás nagy mesterét az ország minden részéből üdvözölték förendd történt kinevezés alkalmából. Vármegyénkben Latinovits Pál főispán üdvözölte a szellemi munka kitüntettjét.

*** A legnagyobb adomány a Schweidel szoborra.** Fernbach Bálint 1000 koronát írt alá Buday Iván azon kötelezettséggel, hogy a jelzett összeget a szobor felállítására napján lefizeti, mely kötelezettség nemcsak őt, hanem vagyanát illetve örököseit is terheli. A hazafias tett önmagát dicseri és valóban oly példa, mely követésre méltó!

* **Színházi hír.** Somlay Arthur jutalomjátéka. Kedden lesz társulatunk hőszerelemének, Somlaynak jutalomjátéka, mely alkalommal érdekes színházi estére van kilátásunk. Jutalomjátékára benutaltatta a drámái személyzettel Ibsennek legkiválóbb alkotását a kísérteteket, melynek főszerepében mint Oswald a legnagyobb vidék színpadokon nagy sikereket ért el. Somlay legutóbb Círanóban mutatta meg nem mindennapitalentumát, ezáltal pedig a nagy skandináv drámaköltőnek idegbeteg sorvadós festőjét fogja ábrázolni. Jutalmazandó eme szerepét a három legnagyobb drámai művész, Zaccani, Novelli és Kain nyomán dolgozta ki és így hiszszük, hogy a lehető legkötelesebbet fogja nyújtani.

* **Meghívó.** A zombori izraelita nőegylet Zomborban 1903. évi január hó 17-én, a „Vadászkürt” összes termeiben, saját játékonny czelejai javára Beszélő Újság előadásával egybekötött táncmulatságot rendez, melyre a nagydemű községség tisztelettel meghívatik. Kezdeté 8 órákor. Belépti-díjak: Személyjegy 2 kor., karzat-jegy 3 korona. A rendező bizottság.

* **A zombori korcmárosok és italmérők figyelmébe.** Az állami italmérési jövedekről szóló 1898. évi XXV. t. cz. értelmében megkeresi ez az igazgatóság, hogy a városban szokásos módon azonnali közhírré tenni sziveskedjék, hogy a városbeli italmérők terhére az 1903—1908 évi időszakra kivett italmérési illeték ellen beadott felebbezések a Zombor város területére nézve alakított felszámolási bizottság által folyó évi január hó 14, 15, 16, 17-én mindennap d. u. 3 órákor kezdődőleg Zomborban a városházán nyilvános tárgyalás alá fognak vétetni, hol is a felek személyesen megjelenhetnek, vagy magukat megbízottak által képviselhetetik.

* **Adományok.** Latinovits Géza országgyűlési képviselő a kunbajai Casinonak 40 kor. adományozott. Császik a György kalocsai Ersek a bács-földvári olvasókörnek 50 koronát adományozott.

* **Műkedvelői előadás Kúlán.** Kúlán január 1-én az iparos dalárda műkedvelői előadást tartott, mely igen szépen sikerült. Előadták: „Turi Borcsát”, Gerő Károlytól, melyet a műkedvelők Csajági Bernát rendezése mellett sikerrel játszották — mint a szép számú közönség tapssal és élénk tetszés nyilvánításával honorált.

* **Szengáz mérgezés.** Topalov Kója jómódú szállási gazda néhány év előtt beköltözött Zomborba a városba, a szántai-uteza végén szép házat építtetett s ott lakott nevével. Pénteken este a kályhába tüzet raktak s midőn a fa parázsá vált, a kéményt lezárták, hogy a meleg ki ne menjen s lefeküdtek aludni, — hogy többé fel ne ébredjenek. A szomszédoknak feltűnt, hogy a ház egész nap csukva volt, és senkit kijönni nem láttak, az óiban levő malacok pedig éktelen ordítást vittek véghez. Végre tegnap este a szomszédok lakatot hivatnak, az ajtókat felnyitották, és ott találták az ágyban a két szerencsétlent. A férj egész hideg volt már, míg mellette fekvő feleségében az élet némi szikrája még megvolt. Dr. Donoszlovits nagy fáradsággal némileg életre hozta az elkábult asszonyt, ki azonban az életnek alig lesz megtartható. Érdekes ez esetről az, hogy ugyancsak ez asszony 4 hét előtt hasonló módon szengáz mérgezésnek majdnem áldozatul esett, — de akkor sem hitt a figyelmeztetésnek, hogy a kályhában égő faszén parázsánál a kályha kivezető csövét bezárni veszedelmes.

* **Aljegyző választás.** Szegehgyen m. hó 23-án Gerber Miklós O-kéri aljegyző 20 szavazattal Kinkel János 20 szavazattal szemben megválasztatott aljegyzőnek.

* **Sziveszter estély Kúlán.** A kúli kaszinó sziveszter estélye minden tekintetben szépen sikerült. Az estélyen megjelent díszes társaság kiváló kivívadtig vett részt a tombola játékban úgy a táncban is.

* **Gotterhalte Ujvidéken.** A Neue Freie Presse útján az összes lapokat bejárta azon hír, hogy ujvidéken a Sziveszter esti katonai tiszti mulatságon a honvéd tiszti kar néhány ott levő tagja tüntetett volna a Gotterhalte ellen. Mint Ujvidékről írják, az egész híresztelésből egy szó sem igaz, mely csak azért híreszteltetett, hogy a honvédséget a felsőbbség előtt befeketítsék.

* **Tűz Apatinban.** Ackermann Antal gazdasági épületei, felszerelése, gabonája I. hó 5-én az esti órákban kigyulladt és elégett. A tűzoltók fáradságos munkát végeztek. A közel 3000 koronára tehető kár nem túl meg, mivel biztosítva nem volt.

* **Szerencsétlenség egy hajtó vadászaton.** Gébell József középiskolai tanárjelölt tegnap O Bacsán hajtó vadászati alkalmával egy 10 éves fiút, Ribér Károly hajtót véletlen szerencsétlenségéből agyonlőtt. Gébell József egy göröngyben megbotlott, fegyvere esés közben elsült és az előtte haladó 10 éves fiút találta, ki rögtön meghalt. Nemesek a szerencsétlenség áldozata, hanem a fiatal tanárjelölt iránt is általános a részvétel, mert a miniszter Gébellt csak a napokban nevezte ki egy próbaévre a főváros egyik polgári iskolájához tanárnak.

Eljegyzés. Freund Szeréna kisaszonny Uj-Verbaszról eljegyezte Spórer Ferenc szabadkai kereskedő.

* **Kompforgalom megnyitása.** Az enyhe tavaszi időjárás ismét jégmentessé tette a vizeket, hogy akár a hajók közlekedési is meg lehetne újból nyitni. Egyelőre azonban csak a kompforgalmat nyitottuk meg Gombos és Erdőd között a 6004 számú vonattal.

* **Tifusz járvány a szomszédban.** Eszéken az utóbbi napokban a ragályos hasi hagymáz jjesztő mérvben fellépett s zedi áldozatokat. Allitól Fiuméből hurczolták be, hol most influenza és tifusz járványszerűleg uralkodik.

* **Rozs idő a színészekre.** Pécselt a városi Nemzeti színházban működő színtársulatra rossz idők járnak, a mennyiben csak hét páholy bérlet sikerült „fognia.” Ily körülmények között a távozó zombori színtársulat nem panaszkozhatik mikor neki a pótlóberlet is sikerül.

* **Megyebizottsági tagválasztás Apatinban.** A Jellmann József volt apatini községi jegyző halálával megüresedett megyebizottsági tagsági hely mult hó 29-én lett betöltve. Egyhangulag és óriási lelkesedéssel Payerle Nándor szolgabíró lett megválasztva. Megemlékezésre méltó esemény ez Apatin községében, mert aki csak féljé-meddig ismeri az apatini viszonyokat, tudni fogja azt, hogy ezen egyhangú választás nagyfontosságú öröndetes esemény, mely arra enged következtetni, hogy az egész Bács-megyében oly hirhirdető vált apatini viszonyok végre-valahára jobbra fordultak s ezen községbe a béke é. egyetértés kezd honolni. Onmagát tisztelte meg az apatini első kerület választó közönsége akkor, amikor Payerle Nándor szolgabírót választotta meg megyebizottsági tagul, mert oly egyént küldött a vármegye parlamentjébe, aki rövid ittléte alatt nemcsak Apatin, hanem az egész járás közönségének szeretetét és nagyrabecülését vívta ki pártatlan igazságszeretetével, a közönséggel való humanus bánásmódjával és szorgalmas, józan magaviseletével.

* **Eljegyzések.** Petrik Albert építő mérnök Budapestről eljegyezte Szilváry János községi jegyző leányát Flóra kisaszonny Bajsán, Szilágyi László földbirtoke eljegyezte Rudies Katica kisaszonny Milacsy Lajos nevelt leányát Zentán. Haller József ügyvéd ujvidéki lakos Aranka leányát eljegyezte Bruck Ferencz főgymnasiumi tanár Budapesten.

* **Felolvasások.** Óbecsén a Magyar Népkör elhatározta, hogy minden vasárnap a műveltebb osztály részére a tudomány, művészet, történelem stb. körülből felolvasásokat rendez. A rendezőség élén dr. Szász István községi orvos áll, a ki az első vasárnap a szerb költőkből vett fordításából olvas föl néhány hangulatos költeményt. Fel fognak még olvasni dr. Balaton Gyula népköri elnök, Szmik Gyula gyógyszerész, Losonczy A. népköri jegyző stben. A felolvasások iránt különösen a hölgyek érdeklődnek.

* **Tűz Kúlán.** Kulán Makk Adám nádfedeles haza újév napján az esti órákban ismeretlen okból kigyulladt s leégett. A tűzoltók kivonultak s a tűz tovatérjedését megakadályozták. A ház nem volt biztosítva.

* **Jótekonyczélú bál.** Az ó- és ujverbaszi jótekonyczélú izraelita nőegylet I. hó 3-án a Kaszinó helyiségében megtartott jótekonyczélú táncvigalmat szépen sikerült. Nagyszámú társaság (vidékiek is.) volt együtt, vidám hangulat uralkodott és a táncz jó kedvvel folyt egészen a reggeli órákig. A szegényeknek — hitfelekezeti különbség nélkül — szánt fölség valamivel több, mint száz korona.

* **Japánból.** Ez a ezime és jellege az e hó 17-én tartandó bálnak, melyet az ujvidéki izraelita nőegylet rendez és a mely az ideai farsang legszebb mulatságának ígérkezik. A nőegylet nagy előkészületeket tesz a bál sikere érdekében. A rendezés élén Weinfeld Teréz nőegyleti elnököl áll.

* **Párbaj ellenes ligák.** Az ország több városban sőt megyékben is a párbaj ellenes mozgalom mind nagyobb arányokat ölt s több helyen a liga meg is alakult. Legutóbb Temesvár után Vas vármegyében alakult egy ily szövetség, melynek alakulására a felhívást a vármegye 24 tekintélyes és vezető szerepet vívó megyei férfiu írta alá, kik eddig elé párbaj ügyben is mint tekintélyek közlismerték. A felhívás a megalakítandó párbajellenes szövetség célját a következőkben foglalja össze: a) becsületbíró-ságok szervezése, b) a btkv. megfelelő szakaszainak szigorítása, c) szóval és írásban arra törekedni, hogy a szövetségen kívül állók is párbaj mellözésével intézzék el becsületbeli ügyeiket, d) a tagok becsületbeli ügyeit a szövetség becsületbíró-sága elé vinni, e) amennyiben egy szövetségen kívül álló egyén sért meg valamely tagot, utóbbi köteles előbb a becsületbíró-ság döntését kérni f) a tagok becsületbeli ügyekben való eljárásnál a békés elintézés minden erejükből keresz-tulvínni igyekeznek.

* **Állami kedvezmény a községeknek.** A földmivelségi miniszter felhívta a vármegye törvényhatóságát, miszerint utasítsa a községek előjáróságát, hogy amennyiben a községek a közényszésben mutakozó bíka és kan szükségletüket állami közvetítés és támogatás mellett óhajtanak fedezni, ily irányu kérelmükkel meliőbb, legkésőbb azonban jövő évi márczius hó végeig forduljanak az illetékes m. kir. állattenyésztési felügyelőséghez.

(**Hölgyek öröme!** Ezekre menő elismerő level bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség apolasára az általam készített hírs Dr. Lehman tele arczenőcs. Egy tégyel ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. Poudet 1 doboz 1 korona. Csak

nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt kérjünk és fogadjunk el! Kérem egy próbarendelvényt tenni, GYARMATI Emil városi gyógyszerára a Szent Háromsághoz Baján. Viszont előadók nagy kedvezményben részesülnek

* **Lapunk könyvnyomdájában egy tanonc felvétetik. — Vidéki teljes ellátást kap.**

Színház.

A bolond.

A kden előadott Rákosi Jenő és Szabados Béla fele eredeti nagy dalmű csak közepes sikert hozott szereplőinek. Ennek oka főképen abban rejlik, hogy nincsen olyan ének és színészünk, aki a czimszerepnek drámai részével megbirkózhatnék. Akinek pedig van kellő játékbeli rutinja, annak felülmúlja erejét a hatalmas énekszerep, amint ezt Agotai Bimbójánál láttuk, akinek dikciója, játéka helyelyl közel markáns vonásokkal domborította ki a hazátlanul bolgók csörgő-sipkás bolondnak mélyérszű lelkületét, vandortársa Bimbilla (Herzeg Eugénia) iránti gőres ragaszkodását, féltékenységet és boldogtalanságát, énekével azonban jóakarátú küzködésnél egyebet nem tudott nyujtani, éppen partnerével, Herzeg Eugéniával, ellentétesen, aki legnagyobb jelenében, a II. felvonásnak Csákyval (Deli) való operaszert hatalmas énekdojában erőteljesen ragyogtatta a felső registerekben való könnyedségét, alakításával azonban adósnak maradt. Egyedül Csáky Ferenc állotta meg tökéletesen helyét, úgy baritonjának tönörőségével, mint játékanak tudatosságával emelve ki hálás szerepének minden nuencsát. A többi közeműködő közül Keller (Pimpó) Baróti (Dirigó) és Nagy Gyula (Ellák) tűnt ki előnyösen a fantasztikus operette nem csekély bizonytalansággal küzdő együtteséből.

Musotte.

A szerdai előadás premiere volt. Bemutatták a modern francia nevellairónak, Guy de Maupassautnak egyik dramataziliált novelláját meglehetősen silány előadásban, ahol a szellemes francia társalgás akadozó döcögössé, az első és harmadik felvadásnak mozgó elevensége amelyben közlőmben érdekes és komoly társadalmi kérdéseket tárgyalnak, hosszadalmas és már már unalmassá válni kezdő üres feleségessé súlydvt. Nevezetes és a francia szerző hatalmas tehetsége mellett a főbizonyosság, hogy darabja nagy hatást gyakorolt a közönségre ily előadásban is. Cselekményről nem szólhatunk, egy megindító intímus kis történet, kidolgozva a realismus minden igazságával képezi a mű magyát és ennek három hőse Jean, Gilberte és a haldokló kis mondell, Musotte állanak előlterben megalkotva a problémát, melynek minden fázisa a környezetnek pro és contra vitájából táru lenk, azaz tarult volna élénk, ha Agotai, Bozóky, Somlay, Mezei részint nem küzdöttek volna az annyiszor kárhözott szerep nemtudással és ha előadásukkal tudtak volna annyi érdekességet önteni a discursusba, hogy a közönség odafigyeljen. A premiere főszereplői közül csakis Kondrát Ilonának nyujtuk a pálmát, aki Musotte nagy intelligentiát (színező erő) igénylő szerepét művészetének egész gazdagsával tette értékessé és így csak a második felvonásban jutott kifejezésre Maupassant szelleme. Játéka stíl és összhang volt az egész fölvonáson át. Elkerülte azt a veszedelmet, hogy az érzékeny részekben túlságosan siránkozóvá váljék és mély orós érzéseket egyszerű nemes eszközökkel tudott kifejezni. Kovács Aranka méltánylandó igyekezettel játszotta Gilberte szerepét, míg Pintér mint Jean számtalanszor elprodu-

kált gesztikulációival közismert hangszlyázásával tartotta ismét a publikumot.

A esütőtörki **Nap és hold** előadásról kritika helyett, riportot kell írnom. Bájos primadonnák Csongory Mariska már napok óta gyöngékedik. Ennek dacára fáradhatatlan ambíciója arra ösztönözte, hogy így betegen is fellépjén. Erejé azonban kevesebb volt, mint akaratja és a II. felvonás elején a közönség élénk sajnálkozása és részvéte mellett nyílt színen ájultan összerogyott. Az előadás abban maradt.

A nagymama.

Gabányi László jutalomjátéka volt a pénteki előadás, amelyen az elég szépszámu közönség Csiky Gergelynek gyönyörű vígjátékán kacagott és könnyezett felvállva. Igazi magyar hangulat. A siker orszálrésze Bozóky Boriskáé, a czimszerep alakítójáé, aki minden ambícióját, ábrázoló művészetének minden erejét Szerény grófnő eme bájos alkotás alakítására fordította. Valósággal tökéletes volt eme szerepében és híven testesítette meg Csiky fantáziájának szülöttét, a jóságos, unokát it forrón szerető nagymamát. Ugyanennyi bájjal és kitinőséggel jársott Kondrát Ilonka (Mártha) is. Agotai és Latabarné remekeltek szerzőnek kustálytisztaságú humorának érvényesítésével, viharos tapsokat aratva nyílt színen is. Pintér sajnos a jó összjátékot produkáló környezetben is csak a régi maradt. Mezeinek művésze Örkényi Vilmos szerepében volt kiváló, a jutalmazott pedig egy pompás mellékalakot, Koszta Emánuel alakította, bravuros játékanak ragyogó zimeivel. Szép jövtől jósló művészetének elismeréséül egy szép emléktárgyat és palmaat nyujtottak fel neki. Tapsban sem volt hiány. Böven jutott Gabányinak, Bozókyknak és a többi szereplőnek is.

Levelezés.

Ó-Becse, 1903. január 7.

(Iskola a levegőben. — Gazdasági előadások. — A határmezsgye. — Harmadik patika.

Hogy az iskola, a tanügy mostoha gyermeke az iskola fenntartóknak, azon nem is csodálkozunk, nem ütődünk meg rajta, mert hiszen a közoktatás vezetői, annak védelmére hivatott közegéi is, — mint köztudomású, — példát adnak rá. Az egész országban általános a panas az iskolák elhagyatottságáról, a tanítói fizetések leszállításáról. Megyénkben is számos a példa, hogy gazdag községekben a tanító régi törvényes fizetését megnyirbálják, és ezt az illetékes hatóságok még jóvá is hagyták.

De most nem arról akarunk szólni, csak egy eset felemlítése a célunk, a mely ismételtén bizonyítja az iskola mostohaságát.

O-Becsén a levegőben függ egy iskola! Ez a Baruu eset az intézők eljárását és meleg érdeklődését újfént igazolja.

Ugyanis O-Becse község megegyezett a minisztériummal, elfogadta az eléje adott feltételeket egy állami gazdasági ismétlő iskola felállítására. Erre kijelölt 20 hold földet s aztán, mint a ki jól végezte dolgát, karba tette kezeit. Az állam kinevezte a szaktanítót az O-Becsén is van hónapok óta, de nem tesz, nem tehet semmit, minthogy összetett karokkal várja a jobb jövőt. És nincs a ki ezt lássa, aki szorgalmazza.

Nincs tanterem, nincs tanuló, nincs felszerelés, nincs kolaszék, nincs intézkedés, — de gazdasági tanító van, a ki semmittevésért huzza a fizetését, mert hát a községnek nem sürgős vagy nem kedves az iskola felállítása, rendbe hozatala . . .

De mégis! visszavonjuk a semmittevés

vádját a tanítótól, mert szerencsére a vármegyei Gazdasági Egyesület szemfeles volt és megtudván, hogy O-Becse kapott külön szaktanítót, azonnal intézkedett, hogy gazdasági tanfolyam rendeztessek a tanítók részére a tél folyamán, és ennek vezetésével Paták Sándor gazd. szaktanítót bízta meg. Így kapott munkát a tanító és már vasárnap meg is kezdte a 30 előadásra tervezett gazd. tanfolyamot.

A mi népünk szeret tanulni, meghallgatja az oktatót, és elég népek az ilyen szakelőadások, a melyek látogatására különben dr. Balaion Gyula főszolgabíró külön is felhívta a kisbirtokosokat. Ha tehát nincs gazd. iskolánk, legalább van vasárnaponként szakelőadásunk . . .

Az új év beköszöntével a községi életben is forduló határmezsgyéhez jutottunk, amely különösen nevezetes községi életünkben, mert ime egy három éves czykus tűnt le a multba, és ezentúl egy új aera virradtunk a község belső és külső ügyének vezetésében, tovább irányításában.

Községi életünk most letűnő három esztendejét a takarékosság jelemezte. Ez az elv, ez az irány, mint színes fonál húzódik keresztül a letűnő aerán és tette jellegzetessé.

Egyaránt úgy a képviselőtestület vezetői, a járásosztók, mint maga az előjáróság és minden cselekedetükben, minden intézkedésükben a takarékosság, a spórolás elvét tartották zsinórmértékül, és közös igyekvésükkel oda terjedt, hogy a községi pótdát minél alacsonyabb százalékra szorítsák le, ha a jó ügy aran is.

Apaszuk a pótdát! — ez volt a kiadott jelszó, és bár nagy tába vágták a vezetők fejszéjeik — elismeréssel legyen mondva, — de kitarással keresztül is viték, hogy immár az eddig volt 103 %-os pótdát az 1903 ik évre a községnél 65 %-ra esett le. Hogy mily eszközökkel éretett ez el, és hogy miként fog beválni a gyakorlatban, ez az alacsony százalék? — azt most nem vitatjuk; csak nagy általánosságban magát a tényt állapítja meg, mikép a takarékoskodó irány kitartásával célzt ért, mert tényleg a mindíg 100 % körül járt községi pótdát leszállt 65 %-ra. Ez tényleges és ma örvendetes eredmény.

A mult-é a takarékosság volt, a jövő-é az előre haladás kell hogy legyen.

Legalább ezt várjuk mi öbcesiek és bizonyára ez a cél az új birának Reisti Sándornak is.

Mert bizony bizony a takarékosság aerája alatt városunk (tovább fejlődése stagnált és habár talán a jobb jövő reményében ezt az áldozatot meg is kellett hoznunk, de nem volna észerti most már sok időnkig e szinten maradni.

Községünk helyzete, viszonyai, multja, mind arra bizonyították, hogy hivatásunk a korral való haladás és a környékben a vezérszerep viselése. Ez elől nem térhetünk ki büntetlenül és nem is szabad kitérnünk, éppen ezért a mult mulasztásait pótolni, a község előhaladását munkálni lesz az új aera feladata, melynek megfelelni, — bizton tudjuk — képesek is lesznek, de óhajtanak is az új emberek.

Ezen biztató tudatban, a mikor tisztelttel emlékeznünk a régi róli, reményteljesen üdvözöljük az új előjárókat és igérjük, hogy e helyen is időnként beszámolunk a megye közönségének mikénti sáfarkodásukról . . .

Most még néhány szót a harmadik patikáról, a melynek kérdése megzavarta a patikusok nyugalmát, de két pártra szakította a közönséget is. A harmadik patikát Bányász Gyula budapesti lakós kéri, és pedig az alsó városra, a hol az újtéplom van épülőben. E gyógyszerártnak erős elhárózosa a külvárosi piébanos Kovács Ferenc huszka, a ki az egészségügyi gyűlésen hosszú és heves beszédben sür-

gette dr. Milkó járósvorvos elutasító véleménye ellenében.

Most a két patika ügye a legközelebbi községi közgyűlés elé kerül, a hol ismét heves harc lesz, de valószínű, hogy itt is a többség, úgy mint az egészségügyi bizottságban, a szükségtelenséget fogja kimondani.

r. l.

Irodalom.

— *A nők törvénykönyve.* (K. Nagy Sándor könyve. A nők jogaira és kötelességeire vonatkozó összes törvények és rendeletek alapján. — Budapest, Franklin-Társulat, 1902. — Ara vászontáblában 2 kor. 50 fillér.) A „nőemancipáció” tulzó apostolai bizonyos tekintetben még a férfinál is előbbre valónak akarják elismertetni a nőt, a mennyiben jogot sokat, kötelességet pedig minél kevesebbet akarnak neki biztosítani. Akár igazuk van, akár nincs. Bizonyos, hogy ez a áramlat és törekvés „az idők nevezetes jele”, s mint ilyen megérdemli, hogy komolyan foglalkozunk vele. Mindenekelőtt legyűnk tisztában azzal, hogy a nőemancipáció szükségessége csak az oly társadalmakban nyilatkozik, a melyekben akár etnikai állapotok, akár kereseti viszonyok következtében gyarapodott az olyan nők száma, a kik a családi, illetőleg házasági állapoton kívül állva, kénytelenek maguk gondoskodni a megélhetésükről. De még ezekben a társadalmakban sem szabad a nőemancipációt általánosítani oly értelemben, a hogy ezt a tulzó követelik. A modern feminizmus ugyanis a családi kötelességekre való tekintet nélkül, csupán a nemi különbség alapján akarja törvényes intézkedésekkel szabályozni a nők helyzetét, kimondván, hogy a nő, mint a férfi egyértékese, vele egyenlő rangu polgára a nemzetnek s ehhez képest a polgári, társadalmi és politikai jogokban is — a kötelességről nincs szó — egyformán kell osztozkodnia vele. Ezen társadalmi bajon segített K. Nagy Sándor e közel harmadszáz lapra terjedő munkájával, a melyben összegyűjtötte és rövid, könnyen érthető magyarázatokkal látta el a kizárólag nőket érdeklő s gyakorlati fontosságú törvényeket és rendeleteket, külön csoportosítva először általában a nők, azután a leányok, jegyesek, asszonyok, anyák, elvált asszonyok és özvegyek sorsára befolyással bíró intézkedéseket. És ezzel a könyvével mindenesetre többet használt a nőknek, mint a nőemancipáció a maga szekerderék-számra kiadott könyveivel; mert ezek mind chimeraikat és utópiákat kergettek, a K. Nagy Sándor könyve pedig hatalmas fegyver a támasz nélküli nők kezében.

— *A Divat Szalon*, ez elsőrangú, tartalmas, érdekes és tanulságos női lapot ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ebben az időben, mikor a gazdasági ismétlő iskolák tervezése által maga a közoktatásügyi kormány is olyan komolyan foglalkozik a leányok gyakorlati tanításával, mely egyedüli mód arra, hogy házas és hasznos nevelést adjunk leányoknak, jól esik feljegyezni, hogy a gyakorlati oktatás kellemes módját már majdnem tizenhat év óta követi a Divat Szalon. Lapozzuk csak át ennek a derék családi újságnak egy pár évfolyamát és örömmel fogunk meggyőződni arról, hogy ez a lap, melyet feleségünk és leányunk olvas, a kellemes, kedves eszevadás hangján tulajdonképpen életkérdések megismerésére, megoldására vezet elvasóit. Jobb tanácsadó, mint a Divat Szalon, melybe szerkesztője Szabóné Noga Janka, az ő ismert nevelésügyi buzgóságát beleviszi, nem szerethetünk leányainknak, de fiatal asszonyainknak sem.

A divat, melyet ez a lap gyönyörű képekben, jó leírásokban tanít, a magyar úri asszony szolid, takarékos és mégis színvonalon álló viselte. Ebben a keretbe vág a kézimunka rovata, mely már az ipar-művészet terére lép. A szépirodalmi olvasmányok pedig a legjobbak: t. i. érdekesek és becsületesek a nélkül, hogy unalmasak lennének. Biztosan tudjuk, hogy egyetlen mutatóvány szám már mindenképpen meg fog győzni ajánlásunk jó és nemes szándékáról. Tessék egyszerűen a „Divat Szalon” kiadóhivatalához fordulni, (Budapest, IV., Esküút 5. sz.) honnan készséggel küldenek mutatót és előfizetési feltételeket, melyek szerint a „Divat Szalon” a legjobb női lap ára: egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Ad. 11990/polg.
1902. szám.

HIRDETMÉNY.

Melylyel közhírré teszem, hogy Pauli Márton és társainak Friedmann Miklós **B.-Bresztovác** község bírja és társai ellen Bács-Bresztovác község határának tagosítása iránt folyamatba tett ügyben a zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság 11990/polg 1902 sz. a. kelt végzésével az előnyomozás és a volt urbéres birtokok jelenlegi tulajdonosainak megszavaztatása végett kiküldöttén, e végbéli határnapul **1903. évi február hó 3. napjának d. e. 9 óráját Bács-Bresztovác**on a község házára ki-tüztem.

Értesitem egyben érdekelteket, hogy szavazásra jogosítottak névjegyzéke a szavazás napját megelőzőleg nyolc napon át a szokott hivatalos órák alatt Bács-Bresztovácban a község házában az érdekeltek által való megtekintetésre nyitva tartatik, s hogy az ellen észrevételeiket vagy kifogásaikat fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírói kiküldött-nél szóval vagy írásban előadhadják.

Értesitem még érdekelteket, hogy szavazni személyesen vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig közjegyzőileg hitelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt álló érdekeltek helyett a gyámok s illetve gondnokok, avagy az illetékes árvaszékek által kirendelt ügygondnok szavazhatnak s végül, hogy a meg nem jelenők, vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánókhöz csatlakozottaknak fognak tekintetni.

Zomborban a kir. törvényszéknél 1903. évi január hó 5.

Szondy Mátyás,

kir. törvényszéki bíró,
mint kiküldött.

7000. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

Bács-Kulá községben, lemondás által üresedésben jött és évi 900 korona fizetéssel javadalmazott I-ső irnoki s az esetleg megürülendő és évi 600 koronával javadalmazott III-od irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **1903. évi január hó 20-dikáig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azonnal érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Bács-Kula, 1902. évi decz. hó 16-án.

Radich Aladár,
szolgabíró.

Nyilttér. *)

Dr. Molnár Gyula

füvárosi ügyvéd

Bács-Bodrogh vármegye tb. főügyésze

irodáját

Lipót-körut 29-ik szám alá helyezte át.

* Ezen rovat alatt közletekért nem vállal felelősséget a szerk.

K i a k a r egyéves önkéntes LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végeztek, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megkérhetik az egyéves önkéntes jogot.

A ki már sor alatt állott, elkéselt.

Születési év közlendő.

Prospektust ingyen és hárme tve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a tatonai előkészítő tanf. igazgatója, Debreczenben.

Tanbizottság edde: **DRAUGENTZ JÁNOS** ny. ezredes és nemetudalú **SIMONFFY GYULA** ny. hu zár alezredes s **JÁROSSY LAJOS** ny. százados. Felügyelő a nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium megbízásából a tank. kir. főigazgató.



KLYTHIA A BOR APOLÁSÁRA

RIZSPOR

Az arczból szépi-tése és finomítása.

elegeánsabb toillete-, bál- és szalon-puder tehér, ró-zaszin vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlja dr. Pohl J. J. cs. kir tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toillete-szappan és illatszergyár,
BECS I., Wollzeile 3. sz.

Kapható Zomborban: **Weidinger S. és Zs.**
kereskedő-czégnél.

Egy doboz 1 frt 20 kr. küldése utánvé vagy az összeg előleges bes-küldése uán.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmatokat köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá kell lenni és csakis eredeti üvegek dobozokban „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czegjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Forrákt: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

• Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállító. Rudolstadt.




COGNAC

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PRÉSENTOR.

Mindenütt kapható.

Vendéglátóság: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest.



Egyen!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.



Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható Zombor: Mihalovits István, Schwarzcz Emil, Tarczay István, Temesváry József Gyógyszerárcaiban.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Schicht-Szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jegygyel




Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

Epilepsi.

ki esékszagban, göresök és más A idegben szenved, kérjen broszurát felőle. Küldi ingyen és bérmentve a Schwanen-Apotheke, Frankfurt a M.

500 forintot fizetek annak, ak **Bartilla** fogvizének használata mellett (üvege 35 kr.) valaha ismét fogfájás kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien** 19/1. Sommergasse 1. Kapható Zombor: Tarczay I., gyógyszerz., Temesváry J., gyógyszerész Bács-Bresztlovác: Gfrörner György.

Az egyedüli valódi angol

A. Thierry gyógyszerész BALZSAMA

Égészszérügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek csomagolása törvényileg védve van.

zen balzsam úgy külsőleg, mint belsőleg használható. 1. gy felülmulhatatlan hatóanyag, mert a tüdő- és mellbetegeknek, enyhíti a hurutot, a nyálkát feloldja, eloszlatja a legfájdalmasabb köhögést és gyógyítja a régi bajokat is. 2. Kitűnően hat torokgyulladásnál, rekedtség és mindenféle torokbajoknál stb. 3. Lhajt minden lázas állapotot tökéletesen. 4. Gyógyít feltűnően, gyorsan gyomorgöresőt, köhikét és szagotát 5. Enybe hashajtó és vértisztító szer, tisztítja a veséket, eloszlatja a képzelt betegségeket és erősíti az étvágyat, valamint az emésztést. 6. Előnyösen ha, fogfájásnál, lyukas fogaknál és mindenféle fog- és szájbetegeknek, meg szünteti a felfűgést, a száj és a gyomorból eredő rossz szagot. 7. Csodaszert mindenféle sebekre, forró és más bőrkiütések szemölcsök, égés z sebeké, megfagyott tagok, megszünteti a fejfájást, fejfűgást, köszvényt s fűlfájást stb. Pontosan megfigyelendő a zöld a páczavédjegy, mint fent látható. — Hamisítások ellen legjobb védekezés közvetlen beszerzése a gyárból eredeti dobozokban portemesen osztrák-magyar birodalom postaiállomáshoz 12 kis vagy 6 nagy 4 korona. Bosznia- vagy Horcegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szállítatit csak összesség elölleges beküldés ellenében vagy megfelle előleggel.



Miért szenved Ön? mikor Önnek rendelkezésre áll olyan szer, amely minden rég sebet fájdalom és veszedelem operáció nélkül meggyógyít.

A. Thierry gyógyszerész egyedüli eredeti Centifolia kenőccsel,

a mely felülmulhatatlanul gyorsabok gyors gyógyítási mintafáj dalmak enyhítési képessége tekintetében. A valódi Centifolia kenőcs alkalmazást ad: a gyermekágyasok mellfájaldalmainál, a tejelválasztás pangásánál, melkembnyopéseknél, orbánczánál, mindenféle régi sérüléseknél, a lábak és kezek nyílt sebei nál bázzadással, dagadt lábaknál, sőt míg csontszűnál is; ugyiszintén vágott, szűrt, lőtt és zúzott sebeknél, mindennemű idegen testeknek eltávolításánál, u. m.: üveg- és faszilánkoknál, homok- és kavicszemeceknekél stb., mindennemű daganatoknál, karbunkulusnál, sőt rákos daganatoknál, s mindennemű égési sebeknél, fagyott testrészeknél, betegok felfekvésénél, nyak daganatoknál, vérhántalmaknál, gyermekek fűlfűgésánál stb. — Szétküldés csak is összesség előleges beküldés mellett történik. Ara 2 tégelynek posta és csomagolási stb. költségkegyűtt 3 korona 50 fillér. — Elis merő okiratok halom száma rá állnak rendelkezésre eredeti kéziratban. Értékelen utánzatoktól óvva intjük a t. közönséget. Mint én egyes tégelyen a „Thierry (Adolf) LIMIT D ang yalszertár Preg rada” védjeggyel van beégetve mint az fent látható. Mindkét tégely szer gyógyító képessége utóérhetetlen és nincs kiűvő romlásnak, sőt minél régebbik annál hako nyabbak és értékesebbek. Nom árt nekik sem hideg, sem meleg, miért is minden évszakban szétküldhetők. Majdnem mindig eredményesen segítnek, legalább is az első segélyt nyújtják míg az orvos megérkezik. Természetesen soha sem szabad értékelen utánzatokhoz ugynevezett pótközökhöz nyulni melyekért ezáltalán kidobunk annyi pénzt, — hanem és alandón és csakis ezen két fentjelzett realis, olcsó, megbízható és amellet teljesen ártalmatlan világhírű szerhez tartas magát az ember, melyeknek minden csatlódnál, minden eshetőgre elkészülükéznél kell lenniök. Amely teljesen eseti szeretök a valódiságukat igazoló minden jellel ellátva nem kaphatók, leghelyesebb ha vagy közvetlen a készítőjéhez fordulunk megrendelésünkkel és pedig: Thierry (Adolf) LIMIT D Schützengasse Apotheke in Prag radabel Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi főraktár Budapesten Török József gyógyszerésznél, Zágrábban S. Mittelbach gyógyszerész és Bécsben C. Brady.



Legkedveltebb, legtökéletesebb arcztisztító és széplítő szerek.

AKÁCIA KRIEGER-féle

—CREME 2 kor.
—PUDER 1
—SZAPPAN 1

KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVA-TÉR.
Törvényszék utca.

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, V. Váci-ut 19.

2500 gépműködés 100 000
2500 gépműködés 100 000
Külön szakosztály.
Kiválóan megalkotott gépek és
berendezések.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdővel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szürmeérül az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tueztaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbja, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után

Küldi e csokornak
legelő rangú
csapot —
REIF J.
Specialista, Réce,
Brandsbúta 3.
Arjegytek
ingyen.

Modern
BUTOR.
Óriási választék
háló-, ebéd-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Glorióz mint bármel
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kelemen-ti-utca 6. sz. I.

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Közvetlenül Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN.
A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az.

Felülnevelje az addig ismeretlen fogszereket.
OSAN-olajvin-osonca 88 kr. OSAN-olajpor 44 kr.
Csorny-féle keleti
A legjobb és legkedveltebb
széplítő-szer
Ergő 1 frt. Ebből
hátszázszappan 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
A legjobb és legkedveltebb
hajszéplítő-szer
barna és fekete. Ára frt. 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Ansal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön London, Páris, Bréssel, Konstantinápoly stb.
Bakterion győgyárakban, illanmentárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 16.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. Felépítő kerületi
iskola 14-18 éves ifjak részére.
Neművelés tantervű, angol nyelvű
részére. Bizonyítványai államnévnyel-
nek és az egyetemen felkötöttségére jor-
vitának. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNACIONAL SZÖRVESZTŐ
néhányzari használat után az arcról és
kősről a szőrt eltávolítja. Egy fogly 6 K.
Pórkár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész.
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-útkok” ingyen.

SANTALEGGER
Fiatal embereknek orvoslást ajánló szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

ROZSATEJ
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
A legjobb és legkedveltebb
hajszéplítő-szer
barna és fekete. Ára frt. 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Ansal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön London, Páris, Bréssel, Konstantinápoly stb.
Bakterion győgyárakban, illanmentárakban stb.

NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, felhárít, széplít.
1 üveg 50 fillér. Postán 4 üvegért
bérmentve küld
KERPEL gyógyszerész
• Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad föltérlesztés zálog-
levél-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzfizetéssel:	2 1/2% - 3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2% -	35 -
22 -	25 -
15 -	15 -

fizetendő járadékul a föltérlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját érdekében hirdessen
hirdetési fordás aial
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

PÉNZT!!
Törlesztéses kölcsönöket

és konvertálásokat a budapesti házakra
és földhirtokokra minden előleges és
előzetes költség nélkül bármily összegig
előnyös feltételek mellett szerez

Lówy Antal
Budapest, István-tér 6
Legnagyobb összeköttetés! Leggyorsabb
lebonyolítás! Levélbeli megkeresések
azonnal elintéztetnek válaszbélyeg beküldé-
dése nélkül is.

Üzlet eladás!
A Trefort-utcában dr. Falcione Nándor
ur házában, 20 év óta fennálló, teljesen be-
rendezett

előnyomda
üzletemet jutányos áron eladom.
Bővebb felvilágosítást fennli üzletemben.
Özv. Juba Betti.

A legjobb sor-vetőgépek „AGRICOLA”
(tolóvelőkerék-rendszer), mindennemű vélemény számára, váltókerékek nélkül dom-
bon avagy sikon alkalmazható.

Kukoricza Morzsolók
kéz- és erőhajtásra, egyszerű és keltős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

**Gabona-rosták,
Köncolyozók (trieurók.)**
kézi kezelésre való
Szén- és szalmasajtók
fekvőben vagy kocsira szerelve
Szeeskavágók,
szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapágyakkal, igen könnyű
árrással, körülbelül 40 százelek erőmegtakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók, darálók, takarmány-füllesztők.
szállítható takaré-k-főző-üstök takarmány stb. részére
románözözt vagy zománex nélküli betétüstökkel, nyugró helyzetű vagy szállítható, marha-takar-
mány és burgonya fűzősére és füllesztésére, számos mező- és háztáji gazdasági eszközökra etc. továbbá
eséplőgépek, járgányok, aczélekék, hengerek, boronák.

Önműködő, szabadalmazott
permetező-készülékek, a tormánc- és szegács kiirtására, és a gyümölcsfát meg-
károsító rovarok pusztítására és a peronospora kiirtására.
Legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa
gazdasági gépgyárak, vasöntődékes vashámorművek
Alap. 1872. **BÉCS II/1, Taborstrasse 71.** 850 munkás
Külföldre 450 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.
Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

PURGO
A leggyengébb kitűnő ital
haszálható
még csereomlónak is adható.
25 csezkorta ára 1 korona.

Órák, óraszerkek
RÉSZLETI ÉRTÉSE
és, olcsó számlát áruval
SZERENYI
órák és óraszerkek
Budapest, Lipótváros 24. sz.
Főutca 14. sz. 2. em.
Képe díszes
Ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGER-féle
REPARATOR
1 üveg 2 korona.
Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR Budapest, Calvin-tér.
100,000 sorsjegy, Nyeremények összege
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztályozásúktól fölülálló helye
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előzetkenység! Kiváló szerencse!

Ha őrül a haja,
használja a
„Stella”
Víz, mely nem fest, hanem a
haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerárta, 6 cs. és kir.
tenesze József 16b. udvari szállítója
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérpótlás biztos gyógymód: asztma, szélgyomor, ideg- és borsaj, széhhűds, éimezaver ellen.
E gyógymód megatáplálja:
Dr. KOVÁCS J. főorvos
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 18. I. EM.

Megjelent az új X^o számú
YOST MODELLE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGBAN
Budapest, NEW-YORK helyen

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
Fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPESTEN, VII. KER., KERESPEI-UT 30. SZÁM.
!!! Régi ká képek után is sikerrel szagtások !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakértőn, pontosan és legelőszöbben közöltet az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptrákokban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői osztálya.
Budapest, VII., Erzsébet-körut 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

Hétel **PÁRIS** szálloda
Szállodaa: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 25. szám.
100 szoba 1 főtől fejlebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és söröző a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.
Étvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomorbojok ellen eredményes a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 1 korona. Posta 6 üveg barménv.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hagyók.)
Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és aadtól védett, 200 kilométernél több jól épült, rogenyes hegyi utak. Szárazságos individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb konyha, az összes betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mereveket árak. Az illóztat egész éven át nyitva van. — Prospectus és fevilágosításra szorgalmat!
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

PURGO
Angol, francosk, magyar és német egyaránt tartók által rendelhető és ajándéko, mint a leggyengébb használat

Hideg! Hideg! Hideg!
uton előállíthat mindenki
likórt rumot cognacot
a nálam kapható **finom essencekből**, készítesí receptekkel. A téli szezonra ajánlok: **kitűnő orosz karaván teát, tea süteményt, valódi angol rumot eredeti csomagolásban.**
Kugler törmelek csokoládé
2—3—4 forintos anyagból a rosszul kiünlött és megrepedt darabokat árusítom.
==== Kilógram 1 forint 20 krajczár. ====
Köhögés elleni cukorkák, friss pralines, csokoládé, cognac paszillák, színházi bonbonok és cukorka különlegességek.
Egy pohár francezia cognac 10 krajczár.
Ferencz pálnka — sósorszesz. Mandula korpa mosdához. Mustárliszt. Salmiak só villamos battériákhoz. Égetett tímso. Tímso közönséges. Camilla. Hárs és fenichel-tea. Virág füstölő aromalikus virágokból. Kómény. Gyermekek hintópor. Carból sav fertőlenítéshez. Carból mész. Nattalin moly ellen. Patchonli. Rovarpör 5 és 10 kros csomagokban. Biztos szerek téreg kiirtására. Kaiser-féle Borax. Cacao vaj. Paraffin. Paczuetin szoba padló máz, Málna szörp. Rózsa-víz. Fenyő szesz. Terpentin-szesz. — szagtalan. — Sarg-féle Glycerin. Salmiak szeltekék. Citrom sav. Keserű és tengeri só. Eredeti és mű karlsbadi só. Fehér viasz. Szoda bicarbonsa do-
bozban és kiló számra. Glycerin ciém. Borkó sav. Hamuszir fuppor súly szerint. Izapolt kréta Szájviz súly szerint. Kremseles, Golderem. Lanolin. Vaseline kiló száma 3, 5, 10 és 20 kros dobozokban. Szappan gyökér. Benzoe tinctura legjobb kozmetika. Ilona Crém. Cipőkenőcsök mindenféle bőrhöz. Nestle. Gyermekek liszt, Gummi ágybetétek. Gyermekek feskendők gyermek szoró üvegek. ibolya-gyökér gyermek-szappan ajakkenőcs Irigator kánnak. Iragatór gummi csövek. Különféle feskendők. Vatta Mindenféle csomagokban Pólyák. Gazék. Hómérők. Szivacsok. Loffák. Fésűk. Fej és Ruha kefék. Kótóm kefék. Vanília rudakban, vanília por és cukor. Fogvájók.
Szappanok. Szájvizek. Fogporok illatszer az összes szagokban dka 30 kr. az összes illatszer. Pipere cikkek raktára. Fényképészeti gépek kellékei kaphatók.
Dr. UNGÁR JÓZSEF özv.
vegy- és illatszer üzlet
a vörös keresztchez.
Zombor, Kossuth Lajos-utca, a takarékpénztár szemben.